Anul II. — Nrul 9. Prețul unui exemplar 4 Lei. Timisoara, 26 Februarie 1928

# SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Pentru Lugoj: D. P. Asandi ziarist, Str. Împăratul Traian No. 9.

# Regimul parlamentar absolut în România

## O fatalitate istorică

**„Toate puterile emană de la națiune". — Națiunea reală și națiunea constituțională". — Răspunderea haosului politic — Alegerile criminale din 1927. — Intruniri sau adunături. — Parlamentarii" partidelor. — Ai furat un ceasornic! — Ai siluit o profesoara! — „Excrementele partidului liberal"! — Huo! — Canalie! — ... Mama! — „Portul Marsiliei"! Hai sictir în...! — Isteria parlamentară colectivă. — De la fatalitatea istorică la fatalitatea isterică. — Ce este de făcut. — Disolvarea!**

Privelistea din urmă a luptelor dintre „partide" — în Parlament și în afară — inspiră desgust.

Desgustul obștesc cuprinde, regimul politic el însuși, sub care trăim.

Și aici: „partidele" au compromis „instituția".

Cu desgustul, însă, nu faci nimic. Trebue să explici, ca să poți îndrepta. Explicația e simplă.

**Regimul parlamentar absolut, în România, este o fatalitate istorică.**

Noi suntem victime ale acestei fatalități.

Dar atunci, se va zice:

Nu e nimeni de vină. „Patidele" — și ele victime — nu au nici o răspundere.

Gravă eroare!

Asupra partidelor și numai asupra lor, apasă cea mai grea din toate răspunderile:

Răspunderea haosului politic, la care ne-au dus, speculând fatalitatea istorică, în folosul propriu; cu compromiterea intereselor superioare ale nației românești.

Căci iată ce se întâmplă.

Intr'o singură noapte:

România, rămasă în urmă cu dezvoltarea ei culturală și politică, a trecut dela regimul personal parlamentar, al lui Cuza-Vodă, din 1864 — așa de rodnic, pentrucă era conform cu tradiția și cu starea nației românești — la regimul parlamentar absolut, din 1866, sub care trăim, până astăzi lipsit de baza reală, la noi.

Constituția României, dela 28 Martie 1923, zice:

**„Art. 33. Toate puterile Statului, emană de la națiune"...**

Principiul abstract — care determină astfel natura regimului nostru politic, cuprins în această declarație solemnă — este lipsit de baza unei realități sociale, ori cât de modeste, ca să-l poată înfăptui.

**Nația reală lipsește: ca să emane de la dânsa toate puterile Statului.**

Din cauza aceasta:

Regimul politic al României, nu este un organism viu, capabil să se miște de sine — în conformitate cu principiul său constitutiv — ci este numai un mecanism mort, care în lipsă de coardă, ar rămânea nemișcat: dacă nu ar fi pus în mișcare.

Nația reală, lipsind — ca să-l miște, în folosul ei — i s'au substituit politicianii, constituiți în „bande de exploatare a puterilor Statului", zicându-și „partide", și care îl mișcă în folosul lor, firește ca „nație constituțională".

**Nația constituțională abuzează de nația reală, până la crimă.**

In lumina acestei lămuriri teoretice, înțelegem mai bine și istoria noastră politică.

*

Regimul personal-parlamentar, al lui Cuza-Vodă, însemna apărarea nației reale, contra exploatărei ei de către politicianii constituiți în „partide", pe care el i-a împiedicat atunci să formeze „natia constituțională", exploatatoare a marei multimi.

De aceea l'au detronat!

**Noaptea de 11 Februarie 1866, rămâne ca dovadă veșnică a patriotismului și prvederei Marelui Domnitor Cuza-Vodă, care s'a jertfit pentru a preveni ceeace se vede acum, catastrofal: anarhia partidelor.**

Privelistea din urmă, a luptelor dintre „partide", care inspiră desgust — și starea în care ele au adus nația românească și instituțiile ei, începând cu instituția de bază, ea însăși a regimului parlamentar — ilustrează și confirmă deplin patriotismul neprihănit și înaltele prevederi politice, ale Marelui Domnitor: cari cuprind și singura îndreptare posibilă a stărei de astăzi.

Și să vedem ce se întâmplă.

•

Partidul național-liberal: a venit la guvern în 1927, prin răsturnarea silnică, fără motiv, — și numai prin intrigă — a guvernului generalului Averescu, ceeace constitue, în orice privință, cea mai mare greșeală politică, ce s'a făcut vreodată: o crimă.

Rezultatele, se văd: anarhia!

Alegerile criminale, cari au urmat, sunt consecința păcatului originar, al acelei fatale greșeli.

Partidul național-țărănesc — care s'ar fi risipit prin absorbire, dacă guvernul generalul Averescu, ar fi continuat să guverneze până la terminul legal al expirărei mandatului său — apare astăzi, întărit prin numărul reprezentanților săi, în Parlament, în dosul cărora simți indignarea latentă și ura marei multimi, împotriva unui guvern nelegiuit, care are la bază intriga, samavolnicia, violențele și furtul de urne.

Altă „popularitate" — să fie știut — partidul național-țărănesc, nu are.

Bazat pe această „popularitate" — dar care nu formează nici într'un caz un curent popular general — partidul național-țărănesc, s'a pus să organizeze întruniri de răsturnare, a guvernului, ca acele dela Iași, două: în Sala Sidoli și în sala Elisabeta.

Partidul național-liberal, ca răspuns, organizează și el întruniri, tot la Iași, dar nu în două, ci patru: la Sidoli, la Elisabeta, la „Societatea de Gimnastică" și la Binder.

Totul a fost pus în mișcare. Totul, pentru ca aceste „întruniri", ale guvernului să „reușească": jandarmi, primari, căruți ale primăriei, automobilele statului, telefoane, ba până și clopotele Bisericelor!

In momentul când scriu aceste rânduri, Duminică 12 Februarie 1928 — adică tocmai după noaptea istorică de 11 Februarie, exact șesezeci și doi de ani de la detronarea de către „partidele" unite, lui Cuza-Vodă — clopotele bisericilor din Iași, ca nici odată, nu mai contenesc să cheme pe credincioși: la întrunirile partidului național-liberal!

Iar în timpul acesta, „țăranii", sunt concentrați, având fiecare — garantez autenticitatea regimului alimentar, național-liberal dela Iași — câte o jumătate de pâne, jumătate de cârnat, jumătate de chilă de vin și rachiu la discreție, pe când jidanii: au ordin numai, de la poliție, să vină pe cât mai numerosi la întrunirea „partidului"!

Acestea sunt „întrunirile", prin cari „partidele" se luptă unele contra altora: cu risipa de bani și cu turburarea liniștei publice fără nici un efect.

Căci este evident:

Aceste „întruniri" nu sunt întruniri, ci numai „adunături": cari dovedesc tocmai contrarul dovezei, pe cari pretind a o face.

Ele voesc să dovedească „popularitatea" partidului lor. Dar întrucât nu sunt manifestații ale vreunei mișcări populare reale — cari să aibă la bază un mare interes național — ele dovedesc că sunt numai manopere de partid:

**Parodii!**

Doar știe și vede toată lumea: Cu banii și mijloacele Statului — jandarmi, primari, prefecți, automobile — guvernul național-liberal și-a organizat și el întrunirile sale: precum poate să le organizeze orice guvern, când o vrea.

Pot dar să aibă aceste adunături-parodii vre-o însemnătate constituțională — pentru Inalta Regență: chemată să hotărască menținerea sau schimbarea guvernului?

Nici una, desigur!

Sunt simple: copilării.

De aceea tocmai, politicianii „partidelor", neputincioși ca să se înlăture, au ajuns la altă copilărie: transformând Parlamentul în local de injurii, mai rău ca la cârciumă.

•

**Ședința Adunărei Deputaților României, de la 9 Februarie 1923 — este o ședință istorică.**

Istorică: a regimului parlamentar absolut el însuși, dus la absurd, în numele „națiunei", dela care emană toate puterile!

Istorică: a Parlamentului României — reprezentând o culme, la care până astăzi, încă nu s'a ridicat nici odată — a grosolăniilor și înjosirei morale.

Vom reproduce aceste grosolănii neînchipuite — cari nu se pot concepe în nici un Parlament din lume — ca să rămână, ca un stigmat pe fruntea „partidelor".

Și iată, după darea de seamă, mai întâi a ziarului „Universul", cum se prezintă în Parlamentul României, reprezentanții cei mai de frunte, ai acestor „partide", miniștri în funcție, foști președinți de Consiliu, „șefi" de partid, și „leaderi parlamentari:

„D Mirto: spune că a citat cazuri precise.

D. ministru Duca: Așa și d-ta ai fost acuzat o viață întreagă de furtul unui ceasornic.

D. Mirto, în chestie personală. Pentru acuzația că a furat un ceas dela o doamnă, spune că se miră că se aduc asemenea chestiuni...

Eu nu pot admite asemenea procedee de a ne face ecoul șoaptelor interesaților și de aceea mă mir că se aduc fapte petrecute acum 30 de ani, când eram copil.

D. Zaharof: Aveați 30 ani. Furtul l'ați comis în 1905.

D. Mirto: Eu n'am încredere într'o anchetă a curții din Craiova, aflată sub ordinele guvernului și de aceea am cerut anchetă parlamentară.

D. ministru Duca: Dar eu nu pot primi ca justiția pătimașă politică să se substitue justiției oficiale a țării. (Apl)

D. Mirto: Este de datoria noastră să informăm exact Inalta Regență și aceasta apreciind informațiile să ia măsurile constitutionale necesare.

D. Zaharof: Inalta Regență te cunoaște. D. Buzdugan te-a condamnat pentru abuz de încredere și furt de ceasornic, în 1905.

D. Mirto: Am voit să aducem aceste fapte aci, ca să le cunoască țara".

Foarte bine! Țara le cunoaște. Și va să zică: furtul de ceasornic, cu condamnarea, rămâne nedesmințit, pentru acest „fruntaș", al partidului național-țărănesc.

Dar iată altul din acelaș partid:

„D. dr. Aurel Dobrescu aduce însulte majorității, că este produsul hoțiilor de urne și nici nu era de așteptat alt procedeu din partea ei.

(Vehemente protestări pe băncile majorității. D-nii I. Zaharof și Luncescu, din majoritate, urcă spre tribună, apostrofând pe d. dr. Aurel Dobrescu).

D. I. Zaharof: D-ta să ne dai lecții, d-ta, care, în calitate de medic, ai atras în locuința d-tale pe profesoara Mariana Martenau și ai siluit-o, fapt pentru care ai fost condamnat de judecătoria din Brașov, le pensia alimentară și ai fost obligat să întreții fetița Eliza, născută din acest viol, până la majorat?

(Tumultul ia din nou proporții. D. Luncescu se repede la d. dr. Aurel Dobrescu și puțin a lipsit ca încăierarea să devie generală).

Președintele e nevoit să ridice ședința".

Urmează alți trei, cei mai „tari", un fost ministru (M. Popovici) un simplu țărănist al guvernului (C. Musceleanu), însfârșit, un fost Prim-ministru al Țărei (Al. Vaida-Voevod):

„D. M. Popovici: Acei întreruptori sunt doar excrementele partidului liberal. (Furtună de protestare pe banca ministerială și în rândurile majorității. Toată lumea sare de pe bancă.

D. C. Musceleanu (tăr.): Vedeți, d-le președinte, era mai bine dacă d. M. Popovici își mânca vorba sa de adineauri (mare și generală ilaritate).

D. Vaida: Ne învinuiți că repetăm un vocabular de care faceți uz chiar dv. Dar orice nea-ți face noi suntem hotărâți să rămânem în portul Constanța, iar dv. puteți pleca în portul Marsiliei.

(Vehemente proteste pe băncile majorității. Scandalul se întetește).

D. I. Zaharof: Aceste sunt cuvinte demne de un fost prim-ministru? Rușine! Este o adâncă durere și o decepție pentru toată lumea.

(Continuarea desbaterilor devine iar imposibilă).

D. vicepreședinte I. M. Stunga ridică d-lui Vaida dreptul la cuvânt, atrăgându-i atenția că dacă nu se va supune, va fi nevoit să facă uz de forță publică.

Sedința se suspendă pentru a patra oară.

Dar iată o „scenă" cu un ministru în funcție, numit trădător, și la care răspunde, cum arată ziarul „Lumea":

„D. A. Dobrescu: Acest trădător n'are dreptul să vorbească. Majoritatea intervine strigându-i: Huo!

D. dr. Lupu: Mi-ai adresat cuvântul de „canalie". Dacă eram deputat, îmi luam singur imediat satisfacție.

D. dr. Lupu coboară și se repede spre d. Mihai Popovici, dar e reținut de D. Duca. D. dr. Lupu îl înjură pe d. M. Popovici „felicitându-l" de mamă. In fața scandalului care ia proporții, președintele suspendă iar ședința și anunță trimiterea d-lui Mihai Popovici în fața comisiunei de disciplină".

O ultimă „scenă parlamentară" — al cărei erou este însuși secretarul general al partidului național-țărănesc — vine să ilustreze această memorabilă ședință, rezumând într'o singură vorbă turcească, tot rostul regimului politic, al parlamentarismului absolut care ne guvernează:

„D. Madgearu susține pe cuvânt de onoare că a auzit cuvinte injurioase pronunțate de d. dr. Lupu.

D. Luncescu: N'ai cuvânt de onoare.

D. Madgearu: Hai sictir în... (urmează ceva care nu se poate scrie).

Președintele suspendă din nou ședința".

Ne oprim! Nec plus ultra!

**Ședința de la 9 Februarie 1928, a Parlamentului României, rămâne ca o culme a rușinei: care nu poate fi întrecută.**

•

Concluzia?

Partidele au dat dovada definitivă a incapacității și lipsei lor de patriotism, prin cari jertfesc interesele României, ca să-și satisfacă interesele lor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

S'a zis, că scandalul din ședința de la 9 Februarie a fost pus la cale de partidul național-liberal: ca să compromită partidul național-țărănesc.

Eu o cred.

Dar ce fel de „partid", este acela care compromite țara, ca să-și compromită adversarul — și celalt: care se lasă a fi compromis, în felul acesta, de adversarul său?

Nici o scuză!

Tot scanalul cade asupra amânduror „partidelor": asupra regimului însuși.

„Isteria", ședinței de la 9 Februarie 1928 — căci avem a face cu un adevărat acces de isterie parlamentară colectivă — este în cea mai mare parte, productul acestui regim al parlamentarismului abstract, absolut.

**Fatalitatea istorică, cuprindea în sine fatalitatea isterică.**

Dar ce este de făcut?

Eu știu bine, ce trebue: ca să mergem mai repede!

Dar mă opresc la soluția ce se impune acum:

**Disolvarea imediată a acestui Parlament, care s'a desonorat.**

**A. C. Cuza**

„Apărarea Națională"

# Studenții „cuziști" din... Bagdad

Studenți „cuziști, se găsesc pe unde nici nai bănuești.

O ultimă știre ne arată, că au ajuns to mai „la apa Vavilonului" din îndepărtata Asie, în orașul Bagdad, unde chiar un fost ministru englez, frește jidan. Sir Alfred Mond, a căzut victima studenților „cuziști".

Auzi! In loc să se țină de „carte" și „laboratorii"!

Dar iată știrea oribilă, pe care o recomandăm Pangraților și Tapirilor, savanți dela Universitățile României:

Londra, 11. (Telegr. part.). Se anunță din Bagdad, că cu prilejul sosirii fostului ministru englez, sir Alfred Mond s'au produs, la Bagdad, incidente penibile. Ziarele musulmane au răspândit știrea, că Mond, care este evreu, a venit la Bagdad spre a înființa, în Iark o colonie sionistă. Știrea a produs îngrijorare în populație și mai ales printre studenți.

Peste 5000 studenți au făcut o demonstrațiune și atitudinea lor a devenit așa de amenințătoare, că poliția și armata au trebuit să intervină. Casa, unde dl. Mond a descins, a fost înconjurată de polițe și armată, cari au împrăștiat pe demonstranți cu revolvere. Mai multe persoane au fost rănite. 40 studenți au fost arestați.

*

Studenții „cuziști", cum se vede, au compromis încă odată „civilizația"!

Anglia, îndoliată, că a ajuns să i se bată un ministru de către studenți, cari se țin de „cuzism" — în loc să se țină de carte și de laboratorii — aflăm că a intervenit, prin Excelența Sa Sir Titulesco, ca să i se trimeață grabnic, din București, Pangrați și Tapiri salvatori.

Vor călători cu diurne engleze.

Dar știrea aceasta, merită toată atenția, acelora cari se interesează de marea problemă, de care ne interesam și noi, bine înțeles: în afară de știuții Pangrați și Tapiri.

Căci se naște întrebarea:

De ce studenții „cuziști", din Bagdad, în număr de peste 5000 (cinci mii), au făcut o demonstrat une cu atitud ne așa de amenințătoare, încât poliția și armata a trebuit să intervină?

Ni se spune:

Pentru că jidanul, ministru englez, Sir Alfred Mond, a venit la Bagdad, ca să înf inteze o colonie sionistă: ceea ce a produs îngrijorare.

Adică, studenții „cuziști", din Bagdad, înțeleg să apere pământul și cultura nației lor, și le produce îngrijorare, numai proiectul unei colonii sioniste.

Ei cer să le păstreze: ca arabi!

Dar oare ce este întreaga Românie, decât o mare colonie sionistă, de fapt?

Este sau nu este? Să răspundă Pangrații și Tapirii universitari!

Dacă este, cum se vede:

Oare aceasta să nu producă îngrijorare?

De ce se mira dar că și studenții „cuziști" din România, au aceeaș atitudine amenințătoare, față de jidani, cerând să se păstreze și ei: ca români?!

De aceea, „ilustrilor", Pangrați și Tapiri, noi zicem:

Să trăiască dar studenții „cuziști"... din Bagdad!

# Exproprierea latifundiarului Mikes Armin

Dl. Brudariu, deputat de Timiș-Torontal, a adresat d-lui ministru al agriculturii următoarea comunicare:

Am toate motivele să fiu mulțumit de mâna energică a d-lui ministru Argetoianu și de activitatea d-sale la Ministerul de domenii, unde se străduește să pună rânduială într'o moștenire atât de grea în abuzuri și ilegalități.

Grație intervenției d-sale energice, *buboiul agrar din Timiș-Torontal s'a spart și după ce un consilier agricol a fost înlocuit, speranțe de însănătoșire se arată* și măsuri de îndreptare s'au luat.

Ar trebui deci să mă adresez d-sale personal în chestiunea exproprierei, latifundiarului Mikes Armin din Covasna și Zabola jud. Trei Scaune care infometează și distruge prin măsurile sale cele câteva sate românești din Secuime: Covasna Zabola și Bretcu.

Latifundiile contelui Mikeș au o întindere de circa 21.000 jugere pădure de brad secular cari încep de la Oituz și se sfârșesc în Buzaele Ardelene cuprinzând și munții Bicsadului. Tot acest latifundiar mai are $^1/_3$ din cele 23.000 jughere pădure ale Societății anonime Zabola cu sediul în Comando precum și 2500 de pământ arabil în județul Trei Scaune.

*Contele Mikeș a fost expropriat în întregime ca absenteist de mine în 1923* pe când prezidam comisia de expropriere.

Comitetul Agrar prin hotărârea No. 909 din 28 Octombrie 1926 *după mari piedici și trecând peste intervențiuni venite din loc foarte înalt*, a reușit să-și facă datoria și confirmând sentința dată de mine și declarând pe contele Mikeș absenteist, expropriindu-l a dat odată și ordine urgente de executare a hotărârei sale.

Iată însă că în Noembrie 1926 pe când erau avarescanii la putere dl. subsecretar de stat dela agricultură Busuicescu dă ordin consilieratului agricol din Trei Scaune să suspende executarea sentinței definitive a comitetului agrar, contra căruia nu mai există nici un mijloc de atac.

Acest abuz de putere, această sfidare a autorității lucrului judecat, nu numai că zdruncina cu totul încrederea în justiția țăre, dar are și consecințe desastruoase pentru toate satele ce urmează a fi împroprietărite pe moșia contelui Mikeș.

Stăpân absolut și neîntrerupt din 1918 și până astăzi, pe domenii vaste de zeci de mii de jughere, contele Mikeș Armin, a reușit să reducă de la 150.000 la 30 000 numărul oilor țărănești ce păsteau în munții săi.

Aceasta prin draconica măsură luată de *a interzice* păsunatul în munții săi.

*Contele ocrotit de oficialitate română PREFERĂ SĂ-I PUTREZEASCĂ IARBA, NUMAI SĂ NU-I FIE PĂSCUTĂ DE OILE VALAHILOR, a căror stâne ar dori să le vadă șterse de pe fața pământului.*

Dacă pe vremuri acești sătenî, plecau cu oile lor în Dobrogea în Cadrilater și chiar Crimeia astăzi mica lor economie de oi este distrusă și dispare.

Exploatarea acestor păduri este un iaf în bogăția națională și după 9 ani de exploatare sălbatecă a lăsat aproape toți munții goi.

Intreb pe domnul ministru de agricultură, dacă știe că tot din această cauză în anul 1923 munții au luat foc și numai datorită interveției deputatului Rauță Răuceanu pe aceea vreme prefect au fost salvați toți din Covasna și Zabola și a scăpat munții dela distrugerea totală prin foc.

Știe Domnul ministru de agricultură că abuzul de putere ordonat în timpul Averescanilor în anul 1926, când s'a suspendat executarea hotărârei comitetului agrar, dăinuește și astăzi.

# „Cuziștii" din Budapesta

Jidanii și jidanții din Budapesta încearcă a desființa legea lui „numerus clausus", introdusă mai de mult la toate universitățile din Ungaria. In acest scop s'au aliat cu toată jidovimea lumei, în frunte cu faimosul lord Marea Roșie, adecă Șmil Roth din Oradea Mare, ca să terorizeze guvernul maghiar.

Studențimea maghiară, ești din popor, ca reprezentat al poporului, protestează cu energie contra trădătorilor de neam, cari vreau desființarea lui „numerus clausus". In semn de protes s'au pus în grevă la toate Universitățile maghiare.

Admirăm demnitatea națională a studențimei „cuziste" din Ungaria!

# Constituirea Tineretului L. A. N. C. la Timișoara

In ziua de 22 Februarie a luat ființă Tineretul L. A. N. C. din Timișoara, compus din mulți studenți ai Școalei Politechnice.

Aderând întru totul la programul statului și regulamentul Ligei Apărărei Naționale Creștine de sub președenția d-lui Prof. A. C. Cuza, această organizație tinerească este garanția de continuitate a ideei pentru ziua de mâine.

Conducător al Tineretului L. A. N. C. este dl. Ion Fotiade, președintele Societăți Studenților dela Politecdnică, ca fiind membru în Marele Consiliu al Ligei, iar secretar dl. Stelian Ionescu, un destoinic și inimos student.

Tineretul L. A. N. C. a trimis o scrisoare omagială d-lui Președinte Suprem, cerând autorizația de funcționare, făcând în acelaș timp cunoscut și Regionalei Banatul a L. A. N. C.

Salutăm românește pe inimoșii studenți și le spunem: fiți bine veniți în casa românismului adevărat.

# Cronica Severinului

**L. A. N. C. din jud. Severin în plină activitate. — Constituirea comitetului local din Lugoj. — Isprava parlamentarilor de Severin. — Ce ne rămâne?**

— Dela redacția noastră din Lugoj —

In vederea evenimentelor ce se precipită în întreagă țară, organizațiile comunale din județul Severin au început să se miște în cadrul formațiilor lor. Se mișcă valea Begheiului, se frământă valea Dunării și se pregătește de luptă românescul Lugoj cu împrejurimele lui incadrate în sânul Ligii Apărării Naționale Creștine. Și nu e mirare! Județul Severin cu capitala Lugoj, — pe vremuri cuibul doinei, cetatea de granit a politicei de rasă, — în ultimul timp a rămas pradă diferitilor *„reprezentanți ai maselor"*, cari făcând parte din afurisitele de *partide* politice, iau contact cu alegătorii în ziua alegeri(?) apoi poate din Crăciun în Paște. Promisiunile rămân promisiuni, năcazurile tot năcazuri, astfel că bietul român rămâne tot străin în țara sa.

*

In seara zilei de 18 Februarie a. c. comitetul județean al L. A. N. C. cu sediul în Lugoj s'a întrunit în sala „Dacia", având ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării de către d. Dr. C. Murariu președ. județean al L. A. N. C. 2. Constituirea comitetului comunal Lugoj și 3. Diverse, propuneri și comunicări în legătură cu organizarea și propaganda.

După cuvântul de deschidere a d-lui președinte județean medic dr. C. Murariu și după ce d-sa face un interesant expozeu al politicei partidelor, cât și a recentei călătorii ce a făcut d-sa în Italia — unde a constatat multe lucruri bune și folositoare. — se trece la alegerea comitetului comunal din Lugoj în conformitate cu art. 13 din „Regulament": Avându-se în vedere că până în prezent a funcționat doar comitetul județean (Severin) al L. A. N. C., care a condus și organizatia locală din Lugoj, s'a ales comitetul comunal în frunte cu neobositul luptător cuzist dl Vasilie Cărpinișan, ales ca președinte. Restul membrilor este compus dintr'un inginer, dintr'un preot, mai mulți comercianți și meseriași. Să fie într'un ceas bun!

*

Să știe că în urma expulzării din Parlamentul țării a câtorva deputați naționaliști-țărăniști, dl. Vaida-Voevod — în semn de protest — s'a retras din Camera urmat fiind de toți deputații ardeleni și bănățeni. Dar în privința parlamentarilor lugojeni *constatăm* următoarele: „Universul" din 18 Februarie a. c., arată că dl. deputat de Severin dr. Ion Jucu deși bănățean (soi dar deci cu dl. Vaida) s'a prezentat la Cameră *semnând condica de prezență pentru a primi diurne'e*. Apoi; dl. deputat de Severin, căpitan Grigorie Popescu la retragerea *ardelenilor* din Parlament, d-sa a înțeles să rămână pe mai departe acolo, considerându-se *„regățean"* de ai d-lui Mihalache și nu *„ardelean"* de ai d-lui Vaida. In plus și diurnele... Restul deputaților din Lugoj: Traian Lalescu, situat în București, Nestor Porumb, situat în Timișoara (palatul i-a rămas în Lugoj). George Gârda, situat în Făget. (In Lugoj îi găsești urma prin: „Tăt Banatu-i frucea"). Ion Lugoșianu, situat în București. Caius Brediceanu, în drum spre Brazilia, iar în locul d-sale căpitan Grigorie Popescu, situat în Lugoj, unde are agenție teatrală și este aranjator al spectacolelor „Tănase".

*

Ce ne mai rămâne nu e greu de ghicit... L. A. N. C. este menită să ne scoată la mal din vâltoarea în care ne-a aruncat politica organizațiilor de partid, cari înarmați cu aurul jidanului, și-au propus să dărâme temelia țării închegată și întregită cu sângele dorobanțului român.

*D. Asandi.*

# Scrisoarea unui meseriaș

**Politica de partid cu coșnița în spate**

S'a pornit strașnica ofensivă a politicei de partid, pare că nouă tot de politica de partid ne arde capul. Toate țările, se silesc pentru dezvoltarea culturei naționale adevărate, cu fel de fel de modernizări. Dar la noi de când se freacă politica de partid, avem atâția pe cap, de ne-am procopsit; și putem spune cu drept cuvânt că suntem sătui de astfel de „procopsală".

Ca la noi la nimeni! La noi cel ce dorește carte nu i se dă, decât celui ce are bani. La noi... „Studenții", clasa conducătoare de mine, este scoasă din camine, din cantine, până și din școală, și la pușcărie cu ei. Așa-ți trebuie d-le student, de ce nu faci politică de partid. Faci antisemitism și într'una ceri Numerus Clausus.

Doară vedeți că s'a și stabilit fața de natie. Putem mulțumi, politicianilor de partid, cei cu coșnița de lipitori în spate, cari pe micii industriași și comercianți, câte o cosn'tă deodată o aruncă, ca lipitorile și măduva oaselor s'o stoarcă dintr'ânșii.

Dar de bietul țăran, ce să zicem, că ne podidesc lacrămile. El muncește din greu, din noapte până în noapte, fără de cât cele câteva oare de odihnă noaptea. Iar politicianul ce face? Ii vinde țăranului vaca dela copii, îi vinde pânea de pe masă, îi vinde straiele de pe pat, până și cenușa din vatră. Iar toate acestea le înghite cosn'ta cu lipitori din spatele lui. Bietul țăran rămâne cu copii goi, lesnați de foame, și săraci lipiți pământului. Așa voi țărani, așa voi micii industriași și comercianți, așa voi fraților români dela carte! Vai doamne, da cum pute a usturoi la noi. Așa un partid, așa toate. Dar să nu fim desnădejduiți, căci Dzeu a creat multe stele pe cer, însă toată steaua își are spațiul și lumina ei. Se va fi creând și pentru noi una. Am căutat și am aflat. Ne alăturăm ei! Căci mai mult de 4 deceni ne luminează și ne strigă din pustiu: deșteptați vă din somnul cel de moarte.

Dar nu politică cum o fac politicianii noștri, că ne gh'oară și mațele de sătui ce suntem, de nedreptățile ce au venit asupra noastră. Dați dreptate și libertate poporului, român nevoiaș în țara lui. Faceți roade vrednice de mulțumire, căci pentru aceia v'a înzestrat Dzeu cu scaunul de diregători. De aceste are poporul lipsă, nu de revoltă și refuiala voastră. Intreb: Cine a luat arma în mână? Românul!

El trebue să se bucure de toate bogățiile acestui pământ, iar nu jidanul speculant, care a venit pe furiș în dânsa, ca s'o stăpânească, fără muncă, numai prin speculă și minciună!

De aceea românii să se grupeze în jurul adevărului: în oastea apostolui A. C. Cuza, care grăește adevărul și luptă pentru Hristos, Rege, Natiune. Aici este locul fiecărui român adevărat, nu în tovărășia celora cu coșnițele de lipitori jidovești în spate!

*Ion Radulescu*
tăbăcar din Silagiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Date autobiografice de Emanuil Ungurianu.

# Date din activitatea lui Emanuil Ungurianu

2

(Continuare).

Emanuil Ungurianu a condus acest „Alumneu“ timp de 15 ani, când a primit conducerea a avut „Alumneul“ un fond de 200 florini, iar când după 15 ani s'a retras dela conducere, pe lângă întreținerea elevilor a ajuns fondul la 22.000 florini, depuși la consistorul gr. ort. român din Arad, ca fond de zidire al unui local pe seama „Alumneului“, unde crescând din an în an se află și acum.

Când se va înființa episcopia Timisorii, acest fond are să fie predat acestei episcopii spre administrare și spre înființarea lui efectivă.

## IV.

### SPRIJINIREA TEATRULUI ROMÂNESC.

Românii din Ungaria și Ardeal începând de pela anul 1880, au înființat o societate, care să adune un fond spre scopul, ca din venitele acestuia să organizeze și să susțină o societate dramatică pe seama românilor din Ungaria și Ardeal, căci fără subvențiune societatea n'ar fi putut exista; aceasta societate a și funcționat până la începutul războiului mondial, a ajutat cu stipendii tineretul român de ambele sexe pe cariera dramatică; la aceas'a societate a fost Emanuil Ungurianu membru fondator și mai mulți ani membru în comitetul de conducere.

## V.

### PROCESUL PENTRU MOȘIILE MĂNĂSTIREȘTI.

Moșiile mănăstirești au fost înaintate de mai multi secoli de regii Ungariei donate mănăstirilor bisericei ilirice, adecă a bisericei române și a bisericei sârbești, amândouă biserici erau la olaltă. Erau laolaltă unite sub numirea de biserică ilirică, sau biserica ort orientală; în urmarea acestor donațiuni amândouă biserici aveau drepturi egale la moșiile mănăstirești, însă le foloseau numai sârbii și la despărțirea bisericei române de cea sârbească la anul 1864, au rămas în posesia bisericei sârbești; la provocarea repetită a metropoliei române biserica sârbească reprezentată prin patriarhul lor și prin consistoriul lor metropolitan, nu voiau să dea bisericei române nimic din aceste moșii, în fine între anii 1880—1890 congresul national-bisericesc al bisericei române a decis, ca să se pună la cale procedura, ca biserica românească să-și capete partea sa din aceste moșii.

Spre a consulta în aceasta chestie, au fost chemate vre-o 10—12 persoane la metropolie în Sibiu, unde relativ la procedură ce trebuia pusă la cale în firul consultărilor au eșit două păreri la suprafață una a lui Alexandru Mocioni, adică, ca pe cale administrativă biserica românească prin un memorand să ceară dela domnitorul Ungariei, ca în urmarea donațiunilor făcute de antecesorii lui, el însuși să decreteze împărțirea moșiilor între biserica românească în două părți egale, dintre cari una parte să predeie bisericei române; cealaltă părere a fost a lui Emanuil Ungurianu și adecă biserica românească imediat să înceapă proces contra bisericei sârbești, ca pe calea justiției să ajungă la jumătate a moșiilor mănăstirești, pentrucă biserica română pretinde avere și în contraversă relativ la avere numai forurile judecătorești sunt competente a judeca.

Fiind părerea lui Mocioni sprijinită și de Ioan Metianu fost episcop al Aradului și mai târziu metropolit, a fost acceptată de majoritatea comisiunei; în sensul acestei păreri biserica română a adresat monarhului un memorand, cerând ca să decreteze pe seama bisericei române jumătate din moșiile mănăstirești, dar la vre-o 6 luni a venit răspunsul, că biserica română să meargă pe calea justiției la Tribunalul din Budapesta ca for delegat.

### DESPĂRȚIREA IERARHICĂ DE CĂTRE SÂRBI.

Inainte de anul 1690, românii din Ungaria și Ardeal, împreună cu Banatul erau toți de legea ortodoxă și aveau o metropolie în Alba-Iulia, apoi aveau episcopie în Caransebeș, în Ienopolea (Boroszebes) și în Oradea-Mare; la anul 1690 patriarhul sârbesc Arsenie Cernojevic din Ipek (oraș în Sârbia, aproape de frontiera Muntenegrului), fiind împreună cu credincioșii săi persecutat de turci, la interventia episcopului român Isaia din Ienopolea, a căpătat dela Impăratul Leopold I., ca rege al Ungariei, permisiunea de a trece și a se așeza cu 40.000 credincioși de ai săi, în Ungaria de sud și în Slavonia, dintre acești sârbi o parte mică s'a așezat în Banat pe marginile râului Tisa, dela Titel până la Seghedin și pe marginile Mureșului dela Seghedin până la Arad, apoi unii resfirați în sate în comitatele Torontalului și a Timișului, iar patriarhul Cernoievici s'a așezat în mănăstirea Cruședol în Sirmiu.

Impăratul Leopold I., când a trecut patriarhul Cernoievici în Ungaria la anul 1690, a pus sub guvernarea lui bisericească și pe toți românii din întrega Ungarie și din Banat, cari atunci erau toți ortodoxi, iar pe cei din Ardeal i-a lăsat sub guvernarea bisericească a metropolitului ortodox român din Alba-Iulia. La anul 1700 episcopul din Alba-Iulia Atanasie Anghel, care tocmai atunci a fost denumit și sfințit numai de episcop, cu o parte a preotimei sale a trecut la unire, mai târziu a trecut la unire și puțin popor român, rămânând însă cea mai mare parte a românilor la legea sa ortodoxă strămoșească, dar fără episcop; așa fără episcop au rămas până la anul 1783, când a căpătat dela guvern din Viena sub împăratul Iosif II, de administrator episcopesc un arhimandrit sârb cu numele Gedeon Nichilici. In acest timp au fost și românii ortodoxi din Ardeal puși sub guvernerea bisericească a patriarhului sârbesc, mutat dela Cruședol la Carlovăț, Nichilici a fost bun preot, a murit la anul 1788, înmormântat în Rășinari; după el au căpătat românii din Ardeal de episcop pe Cherasim Adamovici, arhimandrit român din Banat. A fost episcop de mare valoare, moare la anul 1790, înmormântat în Rășinari. Episcopia a rămas vacantă până la anul 1815, când a fost ales prin protopopii Ardelului de episcop Vasile Moga, acesta a condus episcopia ort. română din Ardeal până la anul 1846, iar dela acest an episcopul Andrei Șaguna, mai târziu devenit mitropolit, până la anul 1874.

(Va urma).

# Un act de caritate

## Copiii pompierilor orașului Timișoara

**pe cari d-l comandant L. Biște i-a îmbrăcat cu ocazia Crăciunului.**

# Organizarea și funcționarea Oficiului Național de Educație Fizică, din București

*Oficiul Național de Educație Fizică are următoarele îndatoriri:*

I.

a) A imprima o direcțiune unitară activității organizațiilor de Educație Fizică și Tir (societăți, federații, unuini) pe care le va creia în țară, sau i se vor afilia, le va ocroti și controla.

b) Ingrijește de dotarea lor cu terenurile și instalațiunele necesare, pentru educația fizică și tragere în țintă, fiind intermediarul legal între stat, județe și comune de oparte, și aceste instituțiuni pe de altă parte; controlează administrarea și întrebuințarea acestor terenuri.

c) Pregătește sau contribuie la pregătirea technică a corpului de profesori, maeștri și instructori necesari pentru educația fizică, în școli, în armată, în pregătirea preregimentară și în ori ce alte organizații speciale.

d) Intocmește instrucțiuni și publicațiuni pentru a răspândi și populariza gustul educației fizice, în toate straturile populatiunii precum și pentru a înlesni corpului didactic și în genere tineretului, ținerea la curent cu metodele științifice și practice ale educației fizice.

II.

*Conducerea O. N. E. F. o are un comitet de conducere, compus din:*

*A. S. R. Principele Nicolae, Președinte de onoare;*

*Un Președinte activ, ales de comitet;*

*Directorul General al O. N. E. F.;*

*Directorul I. N. E. F.;*

*Șeful Marelui stat major al armatei;*

*Directorii învățământului secundar, superior și contabilității din Ministerul Instrucțiunii;*

*Profesorul de Higienă al Facultății de medicină și Profesorul de Fiziologie, al Facultății de științe din București;*

*Directorul General al asistenții sociale, din ministerul sănătății, muncii și ocrotirilor sociale;*

*Șeful Serviciului Sanitar al Armatei;*

*Directorul General al împroprietăririi;*

*Două personalități din lumea sportivă, cooptate de comitet.*

*Acest comitet are următoarele atribuțiuni:*

a) E organul conducător al oficiului, căruia îi imprimă direcția de activitate, supraveghind funcționarea organilor de execuție propriu zisă.

b) Pregătește regulamentele de organizare și administrare ale oficiului și institutiilor ori servicilor ce depind de el.

c) Examnează și întocmește definitiv budgetul prezentat de directorul general, pe care îl trimite ministerului instrucțiunei; verifică gestiunea anuală a oficiului.

d) Ia cunoștință despre donațiunele, legatele sau subvențiile ce să oferă oficiului, pe care le acceptă sau nu, după obligațiunele ce eventual s'ar pune oficiului.

c) Ascultă darea de seamă pe care e obligat să o facă Directorul general, și-și dă avizul asupra măsurilor de ordin administrativ, technic sau financiar, ce trebuie luate pentru anul viitor.

III.

*Organizarea O. N. E. F. e următoarea:*

*1. O administrație centrală;*

*2. Un secretariat general;*

*3 O registratură generală.*

Mai multe *servicii*, împărțite în *secții*; iar aceste în *birouri*, astfel:

4. *Serviciul Propagandei*, ce să ocupă cu propaganda educației fizice, prin:

A) *Secția medicală*, cu birourile:

a) Antropometric, unde cu ajutorul fișelor individuale, să poate constata progresul educației fizice, și

b) Biroul Reeducației fizice (Gimnastica medicală) pentru corectarea defectelor fizice (lordoza, scoloza, cifoza) precum și vindecarea a diferitelor boale.

B *Secția cursurilor și conferințelor*, se ce ocupă cu organizarea diferitelor cursuri de educație fizică. In anul 1925 prin Iulie—August, a fost un asemenea curs la Deva, pentru Institutorii și învățătorii din toată țara, predat de studentul anul III. Rosală dela O. N. E. F.

Un alt curs a fost la Techirghiol, pentru amatori în Iunie—Iulie și pentru cercetași în August. Tot această secție, să mai ocupă și cu diferite conferințe în această materie, fie scrise prin Buletinul educației Fizice, fie verbale ținute la atheneе sau diferite ocazii.

Ea are trei birouri:

a) Biroul Publicații care publică cursurile tipărite;

b) Biroul Informațiilor, care adună informații în ramura educației fizice;

c) Biroul Cursurilor Complimentare, care organizează cursuri complimentare în special în corpul didactic și pentru maeștri vechi de gimnastică, pentru punerea la curent cu noile metode științifice de predare, a educației fizice.

de *S. L.*

(Va urma).

# Informatiuni

**Iaon Oprea a demisionat dela „Timișiana“.** In ziua de 21 l. c. d-l Ioan Oprea a fost înlocuit în direcția generală a „Timișianei“, prin d-l P. Sitescu. In ședința consiliului de administrație, d-l Dr. Aurel Cosma senior i-a cântat prohodul. Inregistrăm cu satisfacție această demisie și așteptăm, ca noul director general, d-l Sitescu, care a fost directorul Băncii Generale din București, să conducă banca în spirit românesc, nu jidovesc, cum a condus-o d-l I. Oprea. Până când nu vom vedea acest lucru, nu considerăm „Timișiana“, de o instituție românească, ci de una jidovească, la care acționarii români au pierdut zeci de milioane, prin creditele date de d-l Oprea, la diferiți jidani speculanți. Ne vom interesa de „Timișiana“ și vom reveni.

**Autoclubul Regal Român** aranjează un ceaiu dansant în ziua de 4 Martie, ora 17.50 în saloanele clubului din Timișoara.

**Adunarea generală a Comitetului Școlar Județean**, a avut loc în 20 l. c. la Preefctura județului, sub prezidentia d-lui Prefect Dr. Coste. In numărul viitor vom aduce o detailată dare de seamă.

**Regina Iugoslaviei în România.** Regina Mărioara a Iugoslaviei a sosit la Cotroceni cu un tren regal, însoțită de principii Petre și Andrei. In gară a fost primită de Regina Maria, Regina Greciei, principesele Elena și Ileana, înalții regenți și membrii guvernului, în frunte cu primministrul Vintilă Brătianu.

**Un „cavaler“ pălmuit.** In cafeneaua „Lloyd“ din Timișoara s'a petrecut deunăzi un scandal neobicinuit: Un comerciant (cuser)? ședea la o masă cu soția sa, când un chelner îl învită la o masă vecină la o doamnă ce ședea singură și-l cheamă, ca să-i spună ceva. Comerciantul se duce la masa vecină, unde doamna respectivă îl primește cu două palme strașnice și cu cuvintele: am să-ți arăt, că cine ți-a fost drăguță!... A încasat palmele fără nici o vorbă. Așa se plătesc gesturile „cavalerești“, în vestita cafenea „Lloyd“.

**Primăria orașului și „Timișiana“.** Consiliul comunal al municipiului Timișoara, ca mare acționar la „Timișiana“ a delegat pe următorii domni în consiliul de administrație a băncii, în calitatea de reprezentanți ai orașului: Dr. L. Georgeviciu, Dr. Sagovici și Dr. C. Bugariu, iar în consiliul de cenzori pe domnii Dr. Schmitz și pe fostul primar d-l Dr. I. Dobosan.

**A apărut** broșura de cântece Moldovenești, cu titlul **„După Mărășești“**, a d-lui Dem. Stănculescu, director la școala comercială inferioară din Timișoara. In această cărticică admirabilul frate moldovean își varsă tot sufletul său curat românesc, încât noi bănățenii, cari suntem mai apropiați de sufletul moldovean, aflăm o copie exactă a sufletului nostru românesc. Sfătuim pe toți cărturarii satelor să-și procure această broșură, dela „Cartea Românească“ direct sau prin redacția noastră, contra costului de 28 Lei bucata.

**Apelul birtașilor români din Tiișoara.** Primim spre publicare un apel al d-lui Ioan Cărăbaș, președintele societății britașilor români „Bănățeana“, aprobată spre funcționare de Minister, în care se convoacă toți birtașii români din Timișoara, pentru a se înscrie în această societate profesională, care va apăra drepturile lor față de străinii organizați în societăți aparte. Sediul societății este la „Crucea Albă“, lângă Biserica ort. română din Fabriă, Piața P. Maior No. 2, la președintele Ioan Cărăbaș.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Dela L. A. N. C.** In vederea intensificărei propagandei, domnul Profesor A. C. Cuza, presedintele suprem al L. A. N. C. a sosit la București, unde va avea o întrevedere cu fruntașii Ligei din Muntenia și Dobrogea și cu conducătorii tineretului Cuzist.

După această întrevedere, va avea loc probabil prin Martie adunarea Marelui Consiliu la Iași, urmând ca după aceasta, domnul Profesor Cuza să facă un turneu de propagandă prin țară. In urma pomisiunei făcute, d-sa va vizita și Banatul la o dată pe care o vom anunța la timp.

**Secretariatul local** din Lugoj al L. A. N. C. cât și cel județan, se găsește în redacția ziarului „Răsunetul" din Lugoj. Membrii din județ cari au chestiuni de rezolvat în Lugoj, se pot adresa acestui secretariat pentru orice eventualitate.

**Transferare.** Seful Serviciului de Poduri și sosele d-l Inginer Silvestru Somogyi a fost transferat la Arad, iar în locul d-sale a fost delegat, harnicul nostru bănățean d-l Inginer Petru Manciu. Cu această ocazie rugăm pe d-l Ing. Manciu, ca să se intereseze de romanizarea acestui serviciu, prin angajarea inginerilor tineri români, cari se plimbă pe stradă, fără a putea ajunge la vre-un serviciu demn și cinstit.

**Student șvab arestat.** Zilele trecute a fost arestat la Cluj d-l Norbert Heidel, învinovățit fiind, că ar fi luat parte la spargerea geamurilor jidovești din Cluj. Sărmanul șvab, a crezut, că aduce folos și neamului lui, când a demonstrat în rând cu românii, pentru o Românie românească și creștină. Și-a dat seama, că patria sa românească este periclitată de către jidovimea parasitară. A sărit sărmanul să-și apere țara! — și a ajuns la pușcărie, alături de nenorociții studenți români, cari nu înțăleg să facă politica lui Duca, Fidermann et Co. Nu face nimic. Se vor trezi odată și românii, ca să mature pe Fildermanii, Honigmanii și pe Duca cu sateliții săi, căci ei nu au ce căuta pe aceste plaiuri daco-romane!

# Din viața satelor noastre

**Călnic.** Un tren de marfă a lovit, între gările Călnic și Reșița, căruța comerciantului Iosif Ecker, din Cărani, care voia să treacă linia tocmai când venea trenul.

Ecker și caii săi au fost omoriți, iar căruța sfărâmată.

S'a deschis o anchetă spre a se stabili cine este responsabil de această nenorocire.

**Sângeorge.** Cu onoare atragem atenția d-lui Pefect Dr. Coste, asupra felului ilegal, cum se convoacă consiliul comunal, din Sângeorge, unde d-l notar și primar nu învită la ședințele consiliului pe d-l înv. Nicolae E. Ferr, care este membru de drept. Ba s'a mai întâmplat, că d-l înv. a fost întâmplător cu vre-o treabă în sala de ședință a consiliului întrunit și a fost poftit să părăsească sala, ne având voie a fi prezent la ședința consiliului comunal. Pe semne, sârbii din această comună nu vreau să recunoască, că sunt în România Mare, iar d-l Primpretor prea se poartă cu mănuși față de ei!

**Nadăș.** Jidanul Ioszef Guttfreund a furat acum 8 luni dela Vasile Giuchici o mașină de stropit via, care Giuchici o uitase în prăvălia jidanului. După 8 luni de zile, această mașină a fost aflată la jidan, de delegatul permanent Toroc Vasile și păgubașul Giuchici. Jidanul a fost dus la Primărie unde a resttituit masina și a plătit despăgubire lui Giuchici.

**Sânnicolaul-mare.** D-l învățător Ștefan Sebeșan s'a logodit cu d-soara Ecaterina Raica, învățătoare din Sânnicolaul mare. Felicitările noastre.

•

Furtuna din zilele trecute a împins un vagon de marfă din gară pe linia ferată spre Cenad. Tocmai atunci se apropia trenul personal, care s'a ciocnit cu acest vagon vagabond, sfărmându-l complect. Nu s'a produs nici un accident de persoane.

**Schevița.** Femeea Magdalena Suru de 61 ani din comuna Schevița, a fost găsită moartă într'o groapă la punctul numit „Ciocul Alunei". S'a deschis o anchetă pentru a se stabili cauza morței.

**Urseni.** In noaptea dintre 4 și 5 Febr., necunoscuți au pătruns în casa țăranului Pavel Rotariu, de unde au furat carnea și cârnații dela 3 porci, haine de pat și alte lucruri din casă. Janadarmeria a arestat 2 tâgani din comuna și pe alții din Unip și Sârba, bănuiți, că ar fi autorii furtului. Până în prezent nu s'a putut stabili cu siguranță cine sunt răufăcătorii, dar Jandarmeria crede, că în curând îi va descoperi.

**Prilipeț.** Locuitorul Andrei Suvăț din com. Prilipeț, jud. Caraș, pe când tăia niște lemne în pădure, a căzut peste el un copac. In drum spre casă victima a încetat din viață. Nefiind nici o bănuială asupra morței, încuviințat de parchet s'a făcut înmormântarea cadavrului.

**Vinga.** In localitate funcționează ca judecător de ocol, jidanul Klein, mutat aici din Deta, de unde a fost scos din pedeapsă. „Românul" Dr. Klein, „dija" judecător, judecă pe români și fără cruce, fiindcă d-lui „dija" știe judeca și așa. Zilele trecute a fost avansat la rangul de grefier pe lângă Kein, un jidan cu numele de Gross. „Dija" și grefierul jidan, — iar funcționarii români pot aștepta, până le vine rândul la avansare (la Sümhestoire!).

La „Sümhes-toire" (sărbătoarea jidovească, când se începe cetitul „Torei" dela început, deci sulurile se schimbă) când se va începe și aici o schimbare, (șeful mare se numește: Klein, iar cel mic: Gross. Ce ironie) în felul, că Klein et Gross își vor căuta altă ocupație, făcând loc celora, cari se închină la Cruce! Până atunci învârtim noi la „Tora".

•

In ziua de 17 l. c. a decedat soția primarului Toma Szmoc. Inmormântarea defunctului a avut loc la 19 l. c., cu mare pompă.

**Zorlențul-mare.** In ziua de 19 l. c. s'au sfințit 2 clopote, la biserica cat. din localitate. Fiind timp nefavorabil, sfințirea s'a făcut în Biserică, de către preoții Octavian Oaldea și Romul Pojar, preot din Zgribești. Nași: Animie Vucu și soția. La acest act religios a luat parte tot satul și câtiva credincioși din satele învecinate. Meritul pentru adunarea fondului necesar pentru clopote, îl are, în primul rând d-l Ioan Gugea, primepitropul Bisericii din Zorlențul mare.

## Poșta Redacției

**Infomator din Teș.** Am primit epistola d-voastră în care ne comunicați faptele urâte ale d-lui I. M. Vă mulțumim, dar nu le putem publica, fiindcă ar cădea o rușine asupra întregului sat, când se zice că acolo, femeile se pot cumpăra pentru bomboane de 20 Lei. Judecă puțin și vei vedea, că avem dreptate. Trimite-ne alte informațiuni mai serioase.

**Poezii** nu publicăm din principiu, deci domnii, cari mereu ne trimit poezii să nu se supere. Avem alte lucruri mai importante și mai serioase de publicat!

Prefctura județului Timiș-Torontal.

No. 5745/1928.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 25 Aprilie 1928 ora 12 a. m. se va ține licitație publică cu termen de 60 zile în conformitate cu art. 72—83 a legii contabilității publice, la serviciul economic al Prefectu rii județului Timiș-Torontal (et. I. ușa 61) pentru furnizarea diferitelor rechizite de scris, imprimate, hârtie, întreținerea mașinelor de scris, precum și pentru tipărirea Monitorului Oficial pe anul 1928.

Valoarea devizului e de lei 860.000.

Concurenții vor prezenta odată cu ofertele lor închise, timbrate conform legii și sigilate și o garanție de 6% asupra sumei oferite în numerar sau efecte garantate de Stat.

Oferte în valută forte și supraoferte nu se primesc.

Devizul, caetul de sarcini, cum și alte informațiuni se pot obține în orele de birou dela Serviciul economic al Prefecturii județului Timiș-Torontal (et. I. ușa 61).

Timișoara, la 15 Febr. 1928.

Prefect: *Dr. Coste.*

Seful serviciului: *Meza.*

Prefectura județului Timiș-Torontal.

No. 4444/1927.

PUBLICATIUNE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștință amatorilor, că în ziua de 27 Februarie 1928 ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu termen scurt de 15 zile în conformitate cu art. 72—83 a legei contabilității publice la serviciul economic al prefecture județului Timiș-Torontal (et. I. ușa 61) pentru furnizarea mobilierului și instrumentelor chirurgicale necesare pentru înzestrarea dispenzarilor din comunle Banloc, Gătaia și Buziaș.

Concurenții vor prezenta odată cu ofertele lor închise, timbrate conform legei și sigilate și o garanție de 10% asupra sumei oferite în numerar sau efecte garantate de stat.

Oferte în valută forte și supraoferte nu se admit.

Devizul cum și alte informațiuni se pot obtine sub orele de ucru dela serviciul economic al prefecturei județului (et. I. ușa No 61).

Timișoara, la 4 Febr. 1928.

Prefect: *Dr. Coste.*

Seful serviciului: *Meza.*

**Primăria municipiului Timișoara.**

No III. 2995/1928 Dp.

LICITAȚIE PUBLICA.

Uzina electrică comunală Timișoara are lipsă de cablu neizolat de cupru dur și sârmă neizolată conform specificației din caetul de sarcini, care se poate vedea la Direct unea Uzinei.

Pentru procurarea acestora se va ține o licitație publică la 19 Aprilie 1928 ora 10 a. m. la Primăria orașului Timișoara, Serviciul economic unde se pot înainta ofertele închise, sigilate și provăzute cu recipisa despre depunerea unui vadiu de 10%. La licitație se vor admite numai fabricanți, intermediarii sunt excluși.

Timișoara, la 7 Febr. 1928.

**Primăria Municipiului Timișoara**

**Prefectura Județului Timiș-Torontal**

No. 5744/1928.

**PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.**

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 25 Aprilie 1928 ora 10 a .m. se va ține licitație publică cu termen de 60 zile în conformitate cu art. 72—83 a legii contabilității publice, la serviciul economic al prefecturei județului Timiș-Torontal (et. I. ușa 61) pentru furnizarea diferitelor rechizite de scris, imprimate și hârtie pe seama preturilor, serviciului Sanitar județean și Serviciului de poduri și sosele pe anul 1928.

Valoarea devizului e de 320.000 Lei adecă Trei sutedouăzecimi lei.

Concurenții vor prezenta odată cu ofertele lor închise, timbrate conform legei și sigilate și o garanție de 6% asupra sumei oferite în numerar sau efecte garantate de Stat.

Ofertele în valuta forte și supraoferte nu se primesc.

Devizul, caetul de sarcini cum și alte informațiuni se pot obține în orele de birou dela Serviciul Economic al Prefecturei Județului Timiș-Torontal (et. I. ușa 61).

Timișoara, la 22 Febr. 1928.

Prefect: *Dr. Coste*

Seful serviciului: *Meza*

Primăria Municipiului Timișoara

No. III. 2545/1928 Dp.

LICITAȚIE PUBLICA.

Uzina electrică comunală Timișoara dorește să zidească o casă pentru transformatori, în Piața Tepeș Vodă pe baza planului No. 3134 a devizului și a caetului de sarcini respectiv Datele se pot vedea la Uzina electrică comunală Timișoara.

Pentru darea în antrepriză a acestei construcțiuni se va ține o licitație publică la primăria Municipiului Timișoara (Biroul licitațiilor) în ziua de 26 Martie 1928 ora 10 a. m. unde se pot înainta ofertele închise, sigilate și provăzute cu un vadiu de 10% din valoarea lucrărilor oferite.

In oferte se va da prețul fiecărei poziții în parte.

La licitație se vor admite exclusiv numai antreprenori specialiști.

Timișoara, la 31 Ian. 1928.

**Primăria Municipiului Timișoara.**


# Mica Publicitate

**„Svastica Banatului"** și **„Apărarea Națională"** se află spre vânzare în tutungeria d-lui M. Condali, Cetate str. Primăriei 7.

**Tutungerie românească Mihai Condali Timișoara,** Cetate, Str. Primăriei No. 7. Români sprijiniți pe comercianții români!

**De vânzare:** O garnitură de treerat, sistem M. A. V., cu aburi. Locomobila mare. Batoza No. 10. Ambele în stare foarte bună și pe un preț redus. Adresa la Administrația ziarului nostru.

**O moară nouă sătească, mutabilă, de vânzare.** Două perechi pietrii 36 țoli, una pentru urlău și una pentru făină de grâu cu sită „Radiol", două transmisioane, un urluitor de porumb cu ciocan „Internațional Nr. 10" așezate pe postament puternic, ce se poate demonta și muta. Transmisiuni și roțile necesare. Informații la Administrația ziarului.

# Mobile

Cine vrea să-și aranjeze locuința modern cu mobile făcute în Arad din lemn uscat să meargă la

**„Arta"**

Cine vrea să cumpere mobile sufragerii (prânzitoare) dormitoare, saloane, bucătării, scaune, mese, otomane, matrațe să meargă la

**„Arta"**

Cinc vrea să cumpere mobile plătibile în rate lunare până la un an să meargă la

**„Arta"**

Cel mai mare magazin românesc de mobile din Banat în Timișoara, Fabrică Piața Coronini 23, lângă biserica rom. catolică.

**Telefon 10-95 Telefon 10-95**

proprietari

**Coandă și Dajdea.**

# Atelierele speciale

**ale Școalei de Arte și Meserii din Timișoara**

**(Cetate, Piața Huniadi 3)**

**Execută orice lucrare artistică**

ce cade în branșa de tâmplărie sculptură în lemn, fierărie; candelabre pentru Biserici, iconostase, mașini de gătit (Spaarherd) grilaje de fier etc.

**Primește comenzi**

de mobile, binale etc. pe lângă garanța de exactitate și livrare la timp.

**Repară**

mașini și piese de mașini de tot felul. Bobinează și repară motoare electrice etc.

**Confecționează și repară roți dințate**

**Sudare cu autogen**

**Pentru preciziunea tuturor lucrărilor executate, directiunea garantează**

**CINEMA:**

CETATE: 26 și 27 Febr. — APOLLO: 28 și 29 Febr.
CONCORDIA: 1 Martie.

# DOMNIȘOARA CU PROTECȚIE

Pățăniile și aventurile pline de peripeții comice ale unei perechi de îndrăgostiți. Urmărită de protectori darnici, adorabilă provincială, **domnișoara cu protecție,** nu găsește liniște și pace decât dupăce se lasă în voia sorții; pe mâna principalului protector a directorului de bancă Duval.

In rolurile principale:

OSSI OSWALDA WILLY FRITSCH ORESTE BILANCIA.

Monopol: Filmcentrala, Timișoara.


Institutul de Arte Grafice ... SCA Sucursala Timișoara, Piața Tepeș Vodă 2. — Telefon: 1200.